

СЛУЖБА ЗА РЕВИЗИЈУ ФИНАНСИРАЊА ПОЛИТИЧКИХ СТРАНАКА

На основу члана 10. став (1) Закона о финансирању политичких странака («Службени гласник БиХ» број 95/12 и 41/16), члана 25. Правилника о годишњим финансијским извјештајима политичких странака («Службени гласник БиХ» број 96/13, 89/16 и 5/22) и члана 18. Правилника о административним процедурама прегледа, контроле и ревизије финансијских извјештаја политичких странака («Службени гласник БиХ» број 103/08 и 5/22), издајем

ИЗВЈЕШТАЈ О РЕВИЗИЈИ ГОДИШЊЕГ ФИНАНСИЈСКОГ ИЗВЈЕШТАЈА ЗА 2020. ГОДИНУ И ПОСТИЗБОРНОГ ФИНАНСИЈСКОГ ИЗВЈЕШТАЈА – ЛОКАЛНИ ИЗБОРИ 2020. ГОДИНЕ ДЕМОКРАТСКОГ НАРОДНОГ САВЕЗА

САДРЖАЈ

МИШЉЕЊЕ РЕВИЗОРА.....	3
1. УВОД.....	4
2. ПРЕДСТАВЉАЊЕ ПОЛИТИЧКЕ СТРАНКЕ.....	4
3. ОПИС РЕВИЗИЈЕ.....	5
Предмет ревизије.....	5
Циљ ревизије.....	5
Обим ревизије.....	5
4. ПРЕТХОДНЕ КОНТРОЛЕ И РЕВИЗИЈЕ.....	5
5. НАЛАЗИ И ПРЕПОРУКЕ РЕВИЗИЈЕ.....	6
5.1 НАЛАЗИ.....	6
5.2. ПРЕПОРУКЕ.....	11

МИШЉЕЊЕ РЕВИЗОРА

Служба за ревизију финансирања политичких странака извршила је ревизију финансијских извјештаја Демократског народног савеза за 2020. годину и то: годишњег финансијског извјештаја за 2020. годину и финансијског извјештаја за период од дана подношења пријаве за овјеру за изборе до дана овјере резултата Локалних избора, одржаних 2020. године.

Руководство политичке странке је одговорно за финансијске извјештаје, поступање странке у складу са одредбама Закона о финансирању политичких странака и члана 15.10 Изборног закона Босне и Херцеговине, те успостављање ефикасног система интерних контрола.

Наша одговорност је да изразимо мишљење на основу ревизије коју смо извршили.

Ревизију смо извршили у складу са ревизијским стандардима. Ови стандарди захтијевају да ревизију планирамо и извршимо на начин да прикупимо довољно доказа који нам, у разумној мјери, пружају гаранцију да је странка поступала у складу са одредбама Закона о финансирању политичких странака.

Ревизија је на основу узорака испитивала значајне трансакције које потврђују износе у финансијским извјештајима, оцјену рачуноводствених начела приликом састављања финансијских извјештаја и поступање у складу са одредбама Закона о финансирању политичких странака.

Сматрамо да ревизија коју смо извршили пружа разумну основу за изражавање нашег мишљења.

Ревизијом финансијских извјештаја за 2020. годину, утврђено је да је Демократски народни савез прекршио одредбе члана 4. став (1), члана 5. став (4), члана 8. став (1) и став (4), члана 11. став (1) и члана 12. став (1), став (3) и став (4) Закона о финансирању политичких странака и одредбе члана 15.1 став (1) Изборног закона Босне и Херцеговине.

Према нашем мишљењу, осим наведеног, финансијски извјештаји указују да је Демократски народни савез у 2020. години поступао у складу са одредбама Закона о финансирању политичких странака и одредбама члана 15.10 Изборног закона Босне и Херцеговине.

1. УВОД

Служба за ревизију финансирања политичких странака (у даљем тексту: Служба за ревизију) извршила је ревизију годишњег финансијског извјештаја Демократског народног савеза за 2020. годину и финансијског извјештаја за период од дана подношења пријаве за овјеру за изборе до дана овјере резултата Локалних избора, одржаних у новембру 2020. године.

Ревизија је предузета у складу са чланом 10. став (1) Закона о финансирању политичких странака, чланом 25. Правилника о годишњим финансијским извјештајима политичких странака и чланом 2. Правилника о административним процедурама прегледа, контроле и ревизије финансијских извјештаја политичких странака.

Због чињенице да се ревизија обавља провјерама на бази узорка и да постоје ограничења у рачуноводственом систему и систему интерних контрола, постоји могућност да поједине материјално значајне грешке не буду откривене.

Према подацима из коригованог годишњег финансијског извјештаја, Демократски народни савез се финансирао из следећих извора¹:

Р/Б	Извори финансирања	Износ (КМ)	Структура (%)
1.	Чланарина	17.885,20	2,12
2.	Прилози физичких лица (3-а)	27.000,00	3,20
3.	Прилози правних лица (3-б)	10.000,00	1,19
4.	Приходи од имовине (3-ц)	0,00	0,00
5.	Приходи од добити предузећа у власништву политичке странке (3-д)	0,00	0,00
6.	Приходи од поклона (3-е)	1.800,00	0,22
7.	Приходи из буџета (3-ф)	779.844,44	92,47
8.	Приходи од пропаганде (3-г)	0,00	0,00
I	Укупни приходи (1-8)	836.529,64	99,20
II	Остали приходи и друго	6.760,00	0,80
	Извори финансирања (I+II)	843.289,64	100,00

У коригованом годишњем финансијском извјештају странка је исказала расходе у укупном износу од 1.057.495,67 КМ².

2. ПРЕДСТАВЉАЊЕ ПОЛИТИЧКЕ СТРАНКЕ

Назив политичке странке је Демократски народни савез. Скраћени назив: ДНС.

Демократски народни савез регистрован је код Основног суда у Бањој Луци, Рјешењем број: РП-4/00 од 21.06.2000. године. Рјешењем број: Рг-4/00 од 25.09.2002. године уписана је промјена сједишта политичке странке. Рјешењем број: Ф-1-4/00 од 06.10.2003. године уписана је промјена назива политичке странке, измјена и допуна Статута и промјена лица овлашћеног за заступање и представљање политичке странке. Рјешењем број: Рп-12/00 од 13.02.2020. године, извршена је промјена новог Статута и промјена лица овлашћеног за заступање и представљање политичке странке.

Сједиште политичке странке је у Бањој Луци, Бошка Тошића 4.

¹ Подаци из обрасца 3 (извори финансирања) годишњег финансијског извјештаја за 2020. годину који је достављен 04.01.2023. године.

² Подаци из обрасца 4 (расходи политичке странке) годишњег финансијског извјештаја за 2020. годину који је достављен 04.01.2023. године.

Лице овлаштено за заступање странке за 2020. годину је Ненад Нешић, предсједник.
Лице овлаштено за подношење финансијских извјештаја за 2020. годину је Ранка Михајловић.

У годишњем финансијском извјештају за 2020. годину, Демократски народни савез је исказао сљедећу организациону структуру:

- Главни одбор,
- 10 регионалних одбора,
- 7 градских одбора,
- 63 општинска одбора,
- организацију жена ДНС и
- организацију младих ДНС.

3. ОПИС РЕВИЗИЈЕ

Предмет ревизије је годишњи финансијски извјештај Демократског народног савеза за 2020. годину и финансијски извјештај за период од дана подношења пријаве за овјеру за изборе до дана овјере резултата Локалних избора, одржаних у новембру 2020. године, и то сљедећих организационих дијелова политичке странке:

- Главни одбор Демократског народног савеза у Бањој Луци,
- Градски одбори Демократског народног савеза у Приједору и
- Општински одбор Демократског народног савеза у Источном Новом Сарајеву.

Циљ ревизије је да се на основу проведених ревизијских процедура прибаве ревизијски докази, који ће ревизору омогућити да изрази мишљење о томе да ли је Демократски народни савез у извјештајном периоду поступао у складу са одредбама Закона о финансирању политичких странака и одредбама члана 15.10 Изборног закона БиХ.

Обим ревизије финансијских извјештаја Демократског народног савеза обухвата контролу финансијске документације и провођење аналитичких процедура ради утврђивања усклађености података које је странка исказала у финансијском извјештају са одредбама Закона о финансирању политичких странака, односно усклађености извора финансирања и начина трошења средстава, са посебним нагласком на прилоге физичких и правних лица, приходе из буџета и трошкове изборне кампање.

4. ПРЕТХОДНЕ КОНТРОЛЕ И РЕВИЗИЈЕ

Преглед, контрола и ревизија финансијских извјештаја Демократског народног савеза извршени су у периоду од 2005. до 2019. године, након чега су издати извјештаји о прегледу и ревизији са налазима ревизије, мишљењем ревизора и препорукама странци.

Служба за ревизију је извршила преглед годишњег финансијског извјештаја Демократског народног савеза за 2019. годину, након чега је издат извјештај о прегледу са мишљењем ревизора, налазима и препорукама странци: да сваке године доноси прецизан и јасан програм утрошка средстава и да финансијска средства осигурана за финансирање политичке странке користи у складу са програмом и статутом за остваривање циљева политичке странке, да води пословне књиге у складу са рачуноводственим прописима, односно да води тачне евиденције о својим расходима и обавезама, да финансијске извјештаје које подноси Централној изборној комисији Босне и Херцеговине попуњава у складу са њеним подзаконским актима, да финансијске извјештаје које подноси Централној изборној комисији Босне и Херцеговине попуњава у складу са Правилником о годишњим финансијским извјештајима политичких странака и да доставља и другу документацију коју од ње затражи Централна изборна комисија Босне и Херцеговине.

Нереализоване препоруке:

На основу уочених недостатака у годишњем финансијском извјештају за 2020. годину, утврђено је да политичка странка није испоштовала препоруке ревизије.

5. НАЛАЗИ И ПРЕПОРУКЕ РЕВИЗИЈЕ

5.1 НАЛАЗИ

а) Демократски народни савез прекршио је одредбе члана 4. став (1)³ Закона о финансирању политичких странака.

(1) Демократски народни савез је у Плану утрошка финансијских средстава за 2020. годину, који је доставио Централној изборној комисији Босне и Херцеговине, планирао укупне трошкове у износу од 1.390.000,00 КМ.

Демократски народни савез је у коригованом годишњем финансијском извјештају за 2020. годину исказао укупне трошкове у износу од 1.057.495,67 КМ.

Анализом достављеног Плана утрошка финансијских средстава за 2020. годину, утврђено је да странка није сачинила план утрошка средстава по врстама трошкова, односно на начин којим би се обезбиједила потпуна транспарентност планираног трошења средстава, као и његова упоредба са оствареним трошковима. Странка је у свом програму утрошка средстава заједно планирала трошкове пропаганде⁴ и репрезентације⁵, на основу чега није било могуће извршити упоредбу са оствареним трошковима.

Поред наведеног потребно је истаћи и то да је странка у Плану утрошка средстава за 2020. годину планирала Остатак-пренос средстава у наредну годину у износу од 70.000,00 КМ. Наведена средства не могу бити обухваћена Планом утрошка средстава за 2020. годину, јер пренос средстава не представља трошак странке.

Ревизијом финансијских извјештаја утврђено је сљедеће:

- У Плану утрошка финансијских средстава нису планирани сљедећи трошкови: трошкови по основу закупа аутомобила у износу од 13.335,16 КМ, трошкови закључења уговора о оперативном лизингу у износу од 745,01 КМ и трошкови провјере корисника и предмета лизинга у износу од 11,70 КМ, трошкови стручних публикација, часописа и дневних новина у износу од 7.337,33 КМ, трошкови књиговодствених услуга у износу од 17.550,00 КМ, трошкови пореза и других обавеза у износу од 7.937,70 КМ, трошкови непроизводних услуга у износу од 7.568,00 КМ, трошкови услуга у износу од 15.396,38 КМ, трошкови премије осигурања у износу од 4.240,65 КМ, трошкови воде у износу од 2.041,70 КМ, трошкови комуналних услуга у износу од 2.495,59 КМ, трошкови гријања у износу од 2.841,21 КМ, трошкови осталог материјала у износу од 5.255,00 КМ, трошкови одржавања опреме у износу од 8.589,82 КМ, трошкови дневница у износу од 2.876,50 КМ, трошкови осталих закупнина у износу од 10.493,37 КМ⁶ који се односе на закуп сала и опреме, трошкови такси, новчаних казни и сл. у износу од 5.600,00 КМ и трошкови превоза у износу од 1.330,20 КМ, што укупно износи 115.645,32 КМ.
- Странка је Планом утрошка финансијских средстава за 2020. годину планирала трошкове закупнина пословних просторија у износу од 150.000,00 КМ, док је у годишњем финансијском извјештају исказала трошкове закупнина пословних просторија у износу од 165.930,90 КМ, што је за 15.930,90 КМ више од планираног износа.

³ Према одредбама члана 4. став (1) Закона о финансирању политичких странака, финансијска средства из члана 3. став (1) наведеног Закона странка може користити искључиво за остваривање циљева утврђених својим програмом и статутом.

⁴ Странка је у коригованом финансијском извјештају исказала трошкове пропаганде у износу од 361.855,19 КМ.

⁵ Странка је у коригованом финансијском извјештају исказала трошкове репрезентације у износу од 52.884,89 КМ.

⁶ Главни одбор ДНС Бања Лука, закуп сале у износу од 8.764,26 КМ, ГО ДНС Бања Лука, закуп сале у износу од 600,00 КМ, ГО ДНС Зворник, закуп сале у износу од 250,01 КМ, ОО ДНС Дрвар, закуп сале у износу од 149,10 КМ, ОО ДНС Дервента у износу од 630,00 КМ и ОО ДНС Гацко, закуп опреме у износу од 100,00 КМ.

- Демократски народни савез је у годишњем финансијском извјештају исказао хуманитарне расходе у износу од 40.231,67 КМ што за 20.231,67 КМ више у односу на планирана средства.

На основу наведеног утврђено је да је странка средства у износу од 151.807,89 КМ утрошила мимо свог плана расхода за 2020. годину, чиме је прекршила је одредбе члана 4. став (1) Закона о финансирању политичких странака.

(2) Увидом у рачуне добављача „Генелец“ д.о.о. Тузла број: 00018/20/79 од 07.09.2020. године и број: 00018/20/144 од 09.12.2020. године у укупном износу од 1.298,00 КМ, утврђено је да је странка извршила набавку два (2) мобилна телефона. Такође, утврђено је да рачуни нису потписани од стране лица која су у име странке преузела мобилне телефоне од добављача, нити су овјерени за књижење и плаћање. Исто тако, а на основу доступне документације, није утврђено ко је корисник мобилних телефона.

Странка је супротно рачуноводственим прописима, набавку мобилних телефона прокњижила директно на conto трошкова материјала, чиме је избјегла вођење евиденције о материјалним средствима странке.

На основу наведеног, није могуће утврдити у коју сврху су утрошена финансијска средства странке.

б) Демократски народни савез прекршио је одредбе члана 5. став (4)⁷ и члана 8. став (1) тачка е) и члана 8. став (4) Закона о финансирању политичких странака.

Ревизијом годишњег финансијског извјештаја политичке странке, утврђено је да је странка примила неновчане донације по основу вођења плаћене изборне кампање на друштвеној мрежи, постављањем билборда и бесплатног политичког оглашавања, те исте није евидентирала у пословним књигама и није исказала у годишњем финансијском извјештају, чиме је прекршила одредбе члана 5. став (4) Закона о финансирању политичких странака.

(1) Увидом у Одлуку Централне изборне комисије Босне и Херцеговине број: 05-1-07-5-1083/20 од 29.10.2020. године, утврђено је да је ОО Демократског народног савеза Теслић, испред именоване странке путем друштвене мреже „Facebook“ водио плаћену изборну кампању, прије службеног почетка изборне кампање.

(2) Прегледом годишњег финансијског извјештаја, утврђено је да политичка странка није успоставила евиденције, нити је у годишњем финансијском извјештају пријавила донације које је остварила на начин да је на неколико локација поставила своје страначке билборде са натписом „Славимо 20 година постојања–Будућност припада младима“. Увидом у одлуку Централне изборне комисије БиХ, број: 05-1-07-5-1060/20 од 28.10.2020. године, о санкционисању Демократског народног савеза, утврђено је да је странка имала плаћено политичко оглашавање прије службеног почетка изборне кампање, на начин да је на неколико локација поставила своје страначке билборде са натписом „Славимо 20 година постојања –Будућност припада младима“.

С обзиром да није познат идентитет лица која су платила трошкове оглашавања ОО Демократског народног савеза Теслић путем друштвене мреже „Facebook“ и постављање страначких билборда са натписом „Славимо 20 година постојања–Будућност припада младима“, Демократски народни савез је остварио донације анонимних донатора које су, у складу са одредбама члана 8. став (1) тачка е) Закона о финансирању политичких странака забрањене политичким странкама.

Износ донација није могуће утврдити из разлога што исте нису евидентирани у пословним књигама, нити су пријављене у годишњем финансијском извјештају, а политичка странка у вези са њима није доставила било какву документацију.

⁷ Политичка партије дужне су да воде евиденцију о пријему чланарина и добровољних прилога, те да издају потврде о пријему чланарина и добровољних прилога.

(3) Алтернативна телевизија д.о.о. Бања Лука је путем е-маила доставила седмичне извјештаје о медијском представљању Демократског народног савеза. Према овим извјештајима, Демократски народни савез је, у периоду изборне кампање, поред плаћеног политичког оглашавања путем Алтернативне телевизије користио и остале видове бесплатног представљања ове политичке странке. Алтернативна телевизија је у својим извјештајима навела минуте плаћеног политичког оглашавања, као и минуте осталих видова бесплатног представљања ове политичке странке. Према овим извјештајима у укупном времену оглашавања политичке странке плаћено оглашавање учествује у проценту од 63,31%, док је учешће неплаћеног оглашавања износило 36,69%. Увидом у рачун број: ФАПП-20-00014 од 10.11.2020. године утврђено је да је Алтернативна телевизија Демократском народном савезу фактурисала услуге медијског представљања у износу од 3.510,00 КМ. У складу са наведеним, оглашавање путем Алтернативне телевизије д.о.о. Бања Лука које странка није имала обавезу платити износило би 1.287,82 КМ, што представља донацију политичкој странци у наведеном износу.

Алтернативна телевизија д.о.о. Бања Лука је у 2020. години имала склопљен уговор са Градом Добојем о јавној набавци услуга медијског праћења градоначелника, представника Градске управе Добој и промоције локалне заједнице, у износу од 117.000,00 КМ, па је Демократском народном савезу донација Алтернативне телевизије, која је процијењена на износ од 1.287,82 КМ, у складу са одредбама члана 8. став (4) Закона о финансирању политичких странака, забрањена.

Политичка странка је, у складу са одредбама члана 5. став (4) Закона о финансирању политичких странака, била обавезна успоставити евиденције о наведеним донацијама и исте пријавити у финансијском извјештају који је поднијела Централној изборној комисији БиХ.

с) Демократски народни савез прекршио је одредбе члана 11. став (1)⁸ и члана 12. став (1)⁹, став (3) и став (4)¹⁰ Закона о финансирању политичких странака и одредбе члана 15.1 став (1) Изборног закона Босне и Херцеговине.

Ревизијом годишњег финансијског извјештаја и додатне документације, утврђено је да Демократски народни савез није водио пословне књиге у складу са рачуноводственим прописима, није водио потпуне и тачне евиденције о имовини, приходима, расходима и обавезама и није попунио обрасце годишњег финансијског извјештаја у складу са Правилником о годишњим финансијским извјештајима политичких странака („Службени гласник БиХ“, број: 96/13 и 89/16) - у даљем тексту: Правилник, чиме је прекршио рачуноводствене прописе и одредбе члана 11. став (1) и члана 12. став (1) и став (4) Закона о финансирању политичких странака.

Такође, политичка странка није у постизборном финансијском извјештају-Локални избори 2020. године успоставила евиденције о дијелу трошкова изборне кампање, чиме је прекршила одредбе члана 12. став (3) Закона о финансирању политичких странака и одредбе члана 15.1 став (1) Изборног закона Босне и Херцеговине.

(1) Демократски народни савез није успоставио потпуне и тачне евиденције о приходима странке, те их није правилно исказао у годишњем финансијском извјештају.

- Странка у обрасцима 3-е (неновчане донације и рачуни које странка није имала обавезу да плати) није исказала неновчане донације по основу вођења плаћене изборне кампање

⁸ Политичка странка дужна је водити пословне књиге и подносити финансијске извјештаје на начин који је утврђен законом и другим прописима у складу са законом.

⁹ Политичка странка води евиденцију о својим приходима и расходима.

¹⁰ До 31.03. наредне године политичка странка подноси финансијски извјештај у форми коју одобри Централна изборна комисија БиХ.

на друштвеној мрежи „Facebook“, постављањем страначких билборда на више локација и бесплатног политичког оглашавања путем Алтернативне телевизије, чиме је прекршила одредбе члана 13. и 18. Правилника.

- Демократски народни савез није у годишњем финансијском извјештају правилно исказао приходе из буџета, чиме је прекршио одредбе члана 13. и 19. Правилника.

Контролом промета извода са трансакцијског рачуна странке број: 5620990000110783 код НЛБ Развојне банке Бања Лука, утврђено је да су приходи из буџета Општине Источно Ново Сарајево износили 5.000,00 КМ, а приходи из буџета Града Источно Сарајево 6.760,00 КМ.

У коригованом годишњем финансијском извјештају, странка је приходе из буџета Града Источно Сарајево у износу од 6.760,00 КМ исказала у обрасцу 3 као остале приходе ОО ДНС Источни Стари Град.

- (2) Демократски народни савез је у коригованом годишњем финансијском извјештају исказао трошкове у износу од 1.057.495,67 КМ, док је у Билансу успјеха евидентирао трошкове у износу од 1.055.878,00 КМ, што је за 1.617,67 КМ више од евидентираних износа.

У обрасцима расхода 4. (расходи политичке странке), 4.1 (режијско-административни и остали трошкови) и 4.2 (трошкови пропаганде) годишњег финансијског извјештаја странка није исказала све трошкове, чиме је прекршила одредбе члана 21., 22. и 23. Правилника.

- Демократски народни савез је по основу Уговора о оперативном лизингу¹¹, у пословним књигама, признао имовину-моторно возило и обавезе према добављачу у износу од 128.774,42 КМ, а у годишњем финансијском извјештају исказао трошкове по основу амортизације возила у износу од 6.653,42 КМ.

Увидом у достављени уговор, утврђено је да је правно лице „Porsche Leasing“ д.о.о. Сарајево уступило на коришћење Демократском народном савезу возило на период од 48 мјесеци за које вријеме је странка дужна плаћати уговорену мјесечну накнаду. У складу са тим, странка је у пословним књигама требала евидентирати и у годишњем финансијском извјештају исказати трошкове по основу закупа возила у 2020. години у износу од 13.335,16 КМ, трошкове закључења уговора у износу од 745,01 КМ и трошкове провјере корисника и предмета лизинга у износу од 11,70 КМ, што није учинила и тиме прекршила одредбе члана 21. и 22. Правилника.

- Странка је набавку мобилних телефона по рачунима број: 00018/20/79 од 07.09.2020. године и број: 00018/20/144 од 09.12.2020. године добављача „Генелец“ д.о.о. Тузла у укупном износу од 1.298,00 КМ исказала као трошак канцеларијског материјала.
- Демократски народни савез је у пословним књигама и годишњем финансијском извјештају за 2020. годину трошкове уговора о дјелу исказао као трошкове бруто зарада.
- Странка у годишњем финансијском извјештају није исказала трошкове по основу објава на друштвеној мрежи „Facebook“, постављања страначких билборда на више локација и бесплатног политичког оглашавања путем Алтернативне телевизије, чиме је прекршила одредбе члана 21. и 23. Правилника.

- (3) Рачуни на основу којих је Демократски народни савез евидентирао своје трошкове не представљају исправне и вјеродостојне књиговодствене исправе. Такође, утврђено је да рачуни нису овјерени за књижење и плаћање.

У складу са рачуноводственим прописима, књиговодствена исправа мора бити потпуна, истинита, рачунски тачна и уредна, сачињена тако да омогућава потпун увид у вјеродостојност документа. Садржај књиговодствене исправе мора недвојбено и

¹¹ Уговор о оперативном лизингу број: 07748 од 07.08.2020. године закључен са „Porsche Leasing“ д.о.о. Сарајево.

вјеродостојно показивати врсту и обим настале промјене (куповина, количина, цијена, укупан износ), карактер пословне промјене у књиговодствено-техничком смислу, техничка обиљежја и сл.

- На рачуну број: 420/12/20 од 28.12.2020. године у износу од 1.000,35 КМ добављача „Рекламе Дарко“ Трн-Лакташи, исказано је штампање билборда, димензије 4x3 метра, у количини 34,2 комада и цијени од 25,00 КМ, што указује да рачун није исправан (добављач фактурисао 34 цијела комада и 1/5 комада).
- Прегледом документације која је прикупљена у току ревизије утврђено је да је Демократски народни савез у пословним књигама и годишњем финансијском извјештају исказао трошкове репрезентације на основу рачуна добављача „АБН Комерц“ д.о.о.- Хотел „Дамис“ Пале, број: 45/20 од 11.03.2020. године у износу од 6.430,00 КМ, Хотел Приједор број: МФК-00033-ФИС1-20 од 31.03.2020. године у износу од 4.833,00 КМ, добављача УР „РАРАЈОЕ“ Приједор број: 101848 од 10.07.2020. године у износу од 256,50 КМ и Хотел „Босна“ д.о.о. Бања Лука, рачун број: 2020-М100-53-000381 од 15.02.2020. године у износу од 7.535,70 КМ. На поменути рачунима је умјесто спецификација које би садржавале назив и врсту хране и пића, количину и јединичну цијену, наведено само конзумација хране и пића, односно конзумација.
- Увидом у рачуне добављача „Герман инвест“ д.о.о. - Хотел „Централ Парк“ Требиње, број: 2020-000057 од 31.05.2020. године у износу од 999,50 КМ и добављача Ресторан „Кула“ Источно Сарајево, број: 082/-148 од 09.09.2020. године у износу од 150,00 КМ утврђено је да на истим нису наведени подаци о лицима која су користила смјештај, нити су исти овјерени за књижење.
- Рачуни „Мастер Евент“ д.о.о. Бања Лука, број: 15/20 у износу од 5.000,00 КМ и број: 16/20 у износу од 2.500,00 КМ не садрже датум издавања, као ни датум извршења услуге.
- Увидом у рачуне правних лица: „Омега принт“ д.о.о. Челинац број: 69-10/20 од 26.10.2020. године у износу од 3.220,00 КМ, „ММ принт“ д.о.о. Бања Лука број: 02/10/20 од 12.10.2020. године у износу од 6.438,00 КМ, „Мастер Евент“ д.о.о. Бања Лука број: 15/20 у износу од 5.000,00 КМ и број: 16/20 у износу од 2.500,00 КМ, „Еуро блиц“ д.о.о. Бања Лука број: 76-130/20 од 30.07.2020. године у износу од 11.700,00 КМ, „ГрафоБалкан“ д.о.о. Бања Лука број: 02236 од 03.11.2020. године у износу од 3.108,11 КМ, „Вучијак“ З.Т.Р број: ПР3-222/20 од од 07.03.2020. године у износу од 990,51 КМ, „Хотел Босна“ а.д. Бања Лука број: 2020-М100-53-000381 од 15.02.2020. године у износу од 7.535,70 КМ, „Скулптор“ д.о.о. Бања Лука број: 47/20 од 15.06.2020. године у износу од 530,88 КМ и „Графид“ д.о.о. Бања Лука број: 1-211/2020 од 21.07.2020. године у износу од 795,60 КМ, утврђено је да поменути рачуни нису потписани од стране корисника услуга, нити је потврђен пријем робе или извршење услуге.

(4) Политичка странка није у постизборном финансијском извјештају исказала неновчане донације по основу вођења плаћене изборне кампање на друштвеној мрежи „Facebook“, постављањем страначких билборда, нити је пријавила трошкове кампање по истом основу, чиме је поступила супротно одредбама члана 12. став (1) и став (3) Закона о финансирању политичких странака, одредбама члана 15. став (1) Изборног закона Босне и Херцеговине и одредбама Правилника о предизборним и постизборним финансијским извјештајима политичких странака („Службени гласник БиХ“ бр. 10/18).

Такође, Демократски народни савез није у постизборном финансијском извјештају исказао неновчану донацију по основу бесплатног политичког оглашавања на Алтернативној телевизији у процијењеном износу од 1.287,82 КМ, нити је пријавио трошкове кампање по основу бесплатног политичког оглашавања.

(5) Странка у пословним књигама није успоставила тачне евиденције о својим обавезама и није тачно исказала све своје обавезе у обрасцу 5 (обавезе политичке партије) финансијског извјештаја, чиме је прекршила одредбе члана 24. Правилника.

Увидом у уговоре о закупу пословних простора у 2020. години, те евиденције о оствареним и плаћеним трошковима закупнине, утврђено је да политичка странка није исказала у пословним књигама и годишњем финансијском извјештају обавезе према физичком лицу Гордани Сладоје из Калиновика у износу од 200,00 КМ и према сувласницима пословног простора, правном лицу „Кесо промет“ д.о.о. Зворник и физичком лицу Душану Стефановићу из Зворника у износу од 2.518,45 КМ.

d) Без квалификовања мишљења, скрећемо пажњу на трошкове закупа путничког возила.

Увидом у пословне књиге и Уговор о оператвном лизингу утврђено је да је Демократском народном савезу, на период од 48 мјесеци, уступљено на кориштење путничко возило, чија је вриједност 149.000,00 КМ.

Увидом у наведени Уговор утврђено је да је давалац лизинга, „Porsche Leasing“ д.о.о. Сарајево, искључиви власник путничког возила за вријеме трајања, као и након истека Уговора, те да мјесечни трошак кориштења путничког возила износи 2.667,03 КМ.

Трошкови изборне кампање

Према одредбама члана 15.10 Изборног закона Босне и Херцеговине политичка странка за потребе изборне кампање не смије потрошити више од 0,30 односно 0,20 КМ¹² по бирачу у сваком изборном кругу, према броју бирача које је објавила Централна изборна комисија БиХ. Према подацима Централне изборне комисије БиХ, Демократски народни савез је у сврху изборне кампање могао да потроши 507.391,77 КМ.

Демократски народни савез је у коригованом годишњем финансијском извјештају за 2020. годину исказао трошкове изборне кампање у износу 361.855,19¹³ КМ.

5.2. ПРЕПОРУКЕ

Препоручује се Демократском народном савезу да се придржава одредаба Закона о финансирању политичких странака, а посебно на основу уочених недостатака се препоручује:

- *да сваке године доноси прецизан и јасан програм утрошка средстава и да финансијска средства осигурана за финансирање политичке странке користи у складу са програмом и статутном за остваривање циљева политичке странке,*
- *да пријављује све прилоге, без обзира на који начин их остварује,*
- *да се не финансира из забрањених извора,*

¹² Члан 15.10 став (2) прописује да се максимално дозвољени износ за финансирање изборне кампање израчунава што што се број гласача у својим изборним јединицама у којима политички субјект има кандидатску листу или кандидата помножи са: 30 фенинга за начелника општине односно градоначелника и за чланове скупштине општине, чланове Народне скупштине РС и Представничког дома Парламента ФБиХ, чланове Парламентарне скупштине БиХ, члана Предсједништва БиХ, предсједника и потпредсједника РС, односно 20 фенинга за изборе за чланова кантоналних скупштина.

¹³ Трошкове кампање које је странка исказала у коригованом годишњем финансијском извјештају за 2020. годину у обрасцу 4.2 потребно је увећати за трошкове оглашавања путем друштвених мрежа, трошкове постављања страначких билборда и трошкове бесплатног политичког оглашавања путем Алтернативне телевизије које странка није пријавила у финансијском извјештају.

- *да води пословне књиге у складу са рачуноводственим прописима, односно да води поштуне и тачне евиденције о својој имовини, приходима, расходима и обавезама,*
- *да финансијске извјештаје које подноси Централној изборној комисији Босне и Херцеговине попуњава у складу са Правилником о годишњим финансијским извјештајима политичких странака и Правилником о предизборним и постизборним финансијским извјештајима политичких странака и*
- *да финансијске извјештаје које подноси Централној изборној комисији Босне и Херцеговине попуњава у складу са њеним подзаконским актима.*

Такође, препоручује се:

- *да успостави систем интерних контрола над трошењем финансијских средстава и*
- *да рационалније троши финансијска средства.*

КОМЕНТАР:

Демократски народни савез се очитовао на Прелиминарни извјештај о ревизији годишњег финансијског извјештаја за 2020. годину и постизборног финансијског извјештаја-Локални избори 2020. године. Странка је уз очитовање доставила доказе за поједине налазе и кориговане обрасце годишњег финансијског извјештаја за 2020. годину.

Служба за ревизију је уважила аргументоване примједбе странке и у складу с тиме кориговала налазе ревизије из прелиминарног ревизијског извјештаја.

Захваљујемо се особљу политичке странке на коректној сарадњи током обављања ревизије.

Шеф Одсјека за ревизијска послове

Сања Тошовић

Ревизор

Тања Голијанин

Помоћник ревизора

Мр sc. Горан Цицовић

Шеф Службе за ревизију

Мр sc. Хасида Гушић